

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nč. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm, esmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnjaja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in uveljavljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 meseca 6 K; na naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopi si ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik **ŠTEFAN GODINA**. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Avdijence pri cesarju.

DUNAJ 11. Cesar je danes ob 11. uri predpoludne vsprejel v posebni avdijenci odstopivše ministre. Bivši ministri so se zahvalili cesarju za podeljena odlikovanja. Ob 11:30 je cesar vsprejel ministre, ki ostanejo še v službi in sicer FML Georgija, grofa Stürgkha dr. Weiskirchnerja in dr. vit. Hohenburgerja.

Ogrski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 10. Zbornica je danes v tretjem čitanju vsprejela trgovinsko pogodbo z Avstro-Ogrsko. Nato je pričela razpravo o zakonskem načrtu glede podaljšanja privilegija avstroogrške banke. Proti sta govorila posl. Polonyi in Fran Košut. Poslednji je rekel, da je za gospodarsko neodvisnost dežele neizogibni predpogoj ustanovitev samostojne ogrske banke. Izrazil je svoje osvedočenje, da se bodo v boju za popolnjenje ogrske samostojnosti in neodvisnosti bojevali v enem taboru vsi pristaši stranke neodvisnosti. (Pohvala in ploskanje pri Košutovcih in Justhovcih). Madjarski značaj dežele se more ohraniti le, ako bo dežela neodvisna. Ogrska je nollens vollens prisiljena, da se vdeležuje stališča velesile in mora zato doprinesati k bremenom, ki jih je prevzela velesila, da ohrani mir. — Ogrska sama potrebuje tega stališča velesile. V tekmovalnem boju s to velesilo zamore biti pa Ogrska zdrobljena.

Ogrska ni več v stanu nositi bremen, ki čimdalje bolj naraščajo.

Govornik je potem omenil sestave glavnega shoda avstro-ogrške banke. Ogrskih glasov je vseh skup 170, Cehi sami razpolagajo z nad 300 glasovi.

Znano je, kaka čustva imajo Čehi nasproti Ogrski. Identifikujejo se z ogrskimi Slovani in razglašajo, da mi zatiramo Slovane. Tudi ni izključeno, da bo celo v ogrskem generalnem svetu ljudi, ki bodo — združeni z avstrijskimi člani — zasledovali politiko, naperjeno proti Ogrski.

Govornik je pokazal na nevarnosti, ki utegnejo nastati, ako avstro-ogrška banka nekega dne omeji kredit. To bi bilo združeno s pravo katastrofo. (Živahno pritrdjevanje na levi.) Na to je govornik predlagal tozadevno resolucijo, ki naj jo zbornica sklene. (Živahna pohvala, ploskanje in eljenklji na levi.) Resolucija ima 77 podpisov. Ko je potem govoril še posl. Bela Rakovsky je bila razprava prekinjena in odgodjena na jutri.

Novo romunsko ministerstvo.

BUKAREŠT 11. Kralj je poveril sestavo novega kabineta voditelju konservativne stranke Petru Carpu.

BUKAREŠT 11. (Rom. ag.). Novi kabinet je sestavljen nastopno: Carp, predsedstvo in finance; Marghiloman, notranje stvari; Majorescu, unanje stvari; Ivan Lahovary, poljedelstvo; Mihael Cantacuzene, pravosodje; Konstantin Arion, uk; Nikolaj Filipescu, vojno; Nanizascu, trgovina; Delavrancea, javna dela.

BUKAREŠT 11. (Rom. ag.) Kralj Karol je povodom odstopa kabineta podelil visoke redove ministrom Gjuravi, Haretu, Orleansu, Mortzunu in Constantinescu.

Štrajk železničarjev na Portugalskem.

LIZBONA 11. Železniški uslužbenci so po velikem številu sklenili štrajk. Služba je deloma osegurana.

LIZBONA 11. Upravni svet je dovolil železniškim uslužbencem del njihovih zahtev, isti se pa deloma branijo vsprejeti koncesije železniške družbe in so sklenili, da bodo od danes naprej štrajkali. Promet

mednarodnih železniških vlakov pa ne bodo vzlic temu ovirali, da preprečijo mednarodne spore.

Obsodba v procesu radi izgrediv v Moabitu.

BEROLIN 11. Ob velikanskem navalu občinstva je bila danes razglašena obsodba v procesu radi izgrediv v Moabitu. Obtoženec Pock, ki je nekega redarja zabol z nožem, je bil obsojen v 3½ letno ječo, en obtoženec na 1 in pol letno, trije obtoženci vsak na tri mesece in eden na osem mesecev ječe. Restavrater Bilz je bil oproščen od glavne obtožbe, v postranski obtožbi je bil pa spoznan krivim in obsojen v trimesečno ječo. Ostali obtoženci so bili obtoženi v ječo od 1 do 6 mesecev, trije obtoženci v denarne kazni od 40 do 50 mark. Vsem v ječo obsojenim je bil uračunan del preiskovalnega zapora. Večini je bila priznana vsa kazen kakor že prestana v preiskovalnem zaporu. Gospa Sattler in Krazat so bili oproščeni.

Kralj Alfonz v Afriki.

MELILA 11. Kralj Alfonz se je s spremstvom v avtomobilu podal v Hidun, da inspiciira tamošnje čete. Kralj se poda na to v Jazanem, najbolj eksponirano pozicijo na jugozapadu Melile.

TURČIJA.

CARIGRAD 11. Vsled današnjih brzojavnik vesti iz Jemena o novih spopadih čet z uporniki je danes ministerski svet razpravljal o položaju v imenovanem vilajetu. Ugotovilo se je, da so razmere take, da je treba odposlati tjakaj novih čet.

Perzija.

LONDON 11. Kakor poročajo Reutersjevemu biro iz New-Yorka, je perzijski konzul priobčil komunike, ki nosi pečat perzijske vlade in podpis perzijskega ministerskega predsednika. V komunikiju se pozivlja narode, naj ščitijo Perzijo proti angleški in ruski invaziji.

Velika tatvina z ulomom.

NAGY KÖRÖS 11. (Ogr. biro). Danes ob 4. uri zjutraj so neznani storilci ulomili Wertheimovo blagajno v tukajšnji občinski hranilnici in ugrabili tamkaj shranjene depozite — pol milijona kron — kalvinške občine. O tatovih ni nikake sledi.

Dunaj 11. Danes je slavil nadvojvoda Rainer svoj 84. rojstni dan. Tem povodom je prejel nešteto čestitk.

Rim 11. Papež je vsprejel danes v posebni avdijenci v svoji privatni biblioteki kneza in kneginjo Bülov.

Budimpešta 11. Med pisateljem Franom Molnarjem in ravnateljem lista „Illes Szecsi“ se je vršil danes ob 6. uri zjutraj dvoboj na pištole. Nasprotnika sta dvakrat streljala, ne da bi bil kdo ranjen. Razšla sta se nemiromirjena.

Beligrad 11. Avstro-ogrski odposlanec grof Forgach se je včeraj povrnil z Dunaja.

Cincinnati 11. V minuli noči je pogorelo poslopje tukajšnje trgovinske zbornice. Škode je nad milijon dolarjev.

Kristijanija 11. Storting se je sestal danes predpoludne in je izvolil predsednikom generalnega vojnega komisarja Brattlieja.

Rim 11. Danes je bila v navzočnosti kralja, ministrov, oblastnih in številnih odličnih oseb otvorjena nova pravosodna palača. Ob enem je bila v novi palači odkrita soha Zanardelli-ja.

SLOVENC! Govorite na sekcijah za ljudsko štetje samo slovenski!

medicinec zaljubljen v te posete, da je pričel zahajati k njim v večerih in čez teden, in če ni našel učitelja doma, je igral z Ljucinko. In to je že bilo dovolj, da ga je pričela Kasija smatrati za pričakovane ženo. Samo to jo je žalostilo, da je gospod, mesto da bi odkril ljubezen, samo igral in igral, o drugem pa ni bilo govora.

„In čemu odlagati?“ je rekla.

In ko ji je Ljucinka očitala, ker pripisuje medicincu, na kar še on misli ne, je Kasija še vstrajala in še dalje trdila:

„Ce nič ne namerava, po kaj vendar prihaja?“

„On ljubi godbo, in raditega tudi prihaja,“ jej je razlagala Ljucinka. „Saj tudi uradnik prihaja, in o njem ne mislite tako.“

„To je vendar vse kaj drugega,“ je odgovorila Kasija. „Uradnik je star, o njem nihče ne misli na to. A oni je mlad; lahko bi si našel zabave, kakor si jo najdejo tudi drugi mladi gospodje; kaj ni dovolj kavarn

Slov. avijatika E. Rusjana smrt in pogreb.

Iz srbskih listov posnemljemo: Rusjan je prišel v Belgrad pred pravoslavni božičnimi prazniki, ki so bili dne 7. in 8. t. m. Nameraval je prirediti letalne poskuse na oba praznika. Priprave so se vršile gladko. Samo vreme ni bilo ugodno za avijatske poskuse. Zrak je bil zadnje dneve zelo nemiren, tako da je moral biti polet dvakrat odložen. Sicer se je znalo, da Banjica, kjer bi se bil imel vršiti polet, ni bila pripravna zato, ker je bila precej odprta. Ruski avijatik Masljukov je bil preko enega meseca v Belemgradu, a se ni upal dvigniti v zrak. Tudi Rusjan je v nedeljo, ko je čakalo na tisoče ljudstva, pomišljal, da bi se dvignil, ker je bilo precej nemirno. Kljub temu je poskusil polet, ki se je sijajno posrečil. V ponedeljek bi se bil imel izvršiti polet pred beligradsko garnizijo. Veter je bil ob 11. uri predpoludne ko bi se imel polet vršiti, še hujši kakor prejšnji dan. Splošno se je Rusjanu odsvetovalo, naj ne poizkusi poleta, a on se ni dal pregovoriti ter je poskušal boj z zrakom.

Bilo je ravno 11 predpoludne, ko je bil motor pripravljen. Monoplan je letel le malo časa po tleh, potem se je dvignil v precej navpični meri. Aparat je letel z veliko sigurnostjo proti Topčiderju. Ko je prišel do tam, se je hotel obrniti. Močan piš vetra je vdaril po strani proti aparatu in zlomil eno krilo, letalo se obrnilo in zletelo z bliskovo hitrostjo z vodjem vred na tla. Videlo se je le od daleč, kako se je Rusjan prijel za glavo, ko je videl, da je izgubljen. Trenutek pozneje je ležal letalnik razbit na tleh. Strašen vsklik se je izvil vsem pri poletu navzočim, ki so takoj leteli na mesto nesreče. Pogled je bil strašen. Rusjan je ležal z zlomljenim tilnikom v svoji krvi. Se je plapolal šibek ostanek življenja v njem. Vendar je vsem, ki so videli blede lice, bilo jasno, da ga je obsenčevala smrtna blodota. Rusjan je ležal v globoki nezavesti, iz katere se ni več vzbudil. Komaj deset minut je trajal smrtni boj, potem ga je odrešila smrt. Okoli stoječi so se odkrili in opravili tiho molitev. Utis je bil najstrašnejši na Rusjanovega tovariša Merčepa. Kakor omamljen je stal poleg trupla zvestega tovariša, ne da bi bil zmožen misliti ali kaj storiti. Šele ko so ga prijatelji opozorili, se je spomnil, da je brzojavil v Zagreb. Brzojavka, katero je Merčep poslal svojcem je glasila:

„Živim, ali hotel bi, da sem mrtev, mesto Rusjana. Rusjan je danes ponesrečil v boju z zrakom. Vse ljudstvo žaluje. Pogreb se bo vršil z vojaškimi častmi!“

BELIGRAD 11. Danes predpoludne se je na občinske stroške vršil pogreb slovenskega aviatika Rusjana, ki je dne 9. t. m. tukaj ponesrečil. Pogreba se je udeležilo zelo veliko število beligradskega prebivalstva. Kralj Peter je po svojem adjutantu izrazil rodbini ponesrečenca svoje sožalje. Princ Jurij je dal potožiti na krsto krasen venec. Beligradski trgovci so sklenili, da postavijo aviatiku nagrobni spomenik.

Masaryk o vnanji politiki.

Dne 5. in 6. t. m. se je vršil v Brnu občni zbor napredne ljudske stranke. Drugega dne je profesor Masaryk imel govor neobičajne važnosti, ki je vzbudil velikansko pozornost in v katerem je prof. Masaryk napovedal boj do skrajnosti proti aristokraciji avstrijski diplomaciji.

in gledališč? Po kaj vendar prihaja, če ne radi vas? Vsak slepec mora videti to?

Ljucinka se je spočetka smejala njenim besedam, ni se ji zdelo važno. Ker dan na dan je slišala iste besede, kadar je pravila Kasija svoje vzroke, s katerimi je okrepila ljubezen gospoda doktorja (tako je že imenovala medicince), ko ji je tudi sam pričel zatrjevati njene misli, in ko je naposled poslal Ljucinki za god pesmico in z lastno roko pripisan napev, si je nehote rekla: „A kaj, možno je...“ In od takrat je pričela vse drugače gledati Hipolita, in njegovi poseti niso bili več taki, kakor so bili drugi. Sedaj ga je pričakovala nestrno; njegovi koraki po stopnicah so ji pospešili udarce srca, in ob njegovem vstopu v sobo ji je stopila rudečica na obraz. Ako se je zatksnil, ali če več dni ni prišel, je bila vsa žalostna.

To so bili gotovo znaki prve ljubezni, katerih pa, kakor se je videlo, Hipolit ni zapazil. In tudi na njega niso uplivali. Kakor prej, prihajal je ob nedeljah redno na

Profesor Masaryk je začel:

O vnanji politiki nimamo še izdelanega gotovega programa. Ne usojam si, da bi tu podajal program vnanje češke politike; marveč hočem na enem konkretnem slučaju vsaj v glavnih točkah označiti to, kar bi bil problem češke vnanje politike.

Do sedaj je v Avstriji vnanja politika na kratko povedano: absolutistična, taka, kakor je bila pri nas administrativna, notranja eksekutiva, pred letom 1848. Konstatiram le dejstvo, da cesar in ministri njegove hiše vodijo vnanjo politiko brez parlamenta, brez obeh zbornic. Ta absolutizem se pojavlja v Avstriji s tem, da je vsa vnanja eksekutiva — to so: poslaništva — v rokah plemstva in da od avstrijskega poslanika, izlasti veleposlanika, zahtevajo veliko bogatstvo, reprezentacijo, ne sicer naroda, ampak cesarske osebnosti države. Imamo torej poleg trohice demokracije na znotraj, absolutizem vnanje politike. Prepričan sem, da se tudi vnanja politika mora demokratizirati, da se tu mora začeti pri poslaniških konzulatih, o katerih poslednjih sicer priznavam, da so dostojni — morda najboljši med vnanji uradi. Dovolj sem primerjal konzulate drugih držav in si morem usojati to sodbo. Konzulati so bolj demokratični; pri njih je bolj izobraženih ljudi, ki poznajo svojo stroko in gospodarske potrebe, dočim poslaništva plavajo v politično-dvorskanski reprezentaciji. Poslaništva morajo postati enaka konzulatom.

Potreba je torej neka harmonija med notranjo in vnanjo eksekutivo; na eni strani imamo splošno volilno pravico za parlament, a na drugi strani vlada popolnoma drug absolutističen duh. Do te harmonije prisili ne le idealno uvaževanje, marveč prisilijo tudi konkretne potrebe.

Vnanja politika mora biti tudi napredna. S tem si v Avstriji ljudje bore malo belijo glavo. Tudi napredni ljudje vsprejemajo mirno vse, kar se godi, in pritrdjujejo. Naši poslaniki pa bi morali poznati razmere ne le tam, kjer so, marveč tudi one doma, izlasti gospodarske.

Prof. Masaryk je na to pokazal, kako v marsikaterih deželah slovanofobski poslaniški delujejo naravnost v škodo avstrijskih interesov.

Imam — je nadaljeval — pozitivnih informacij o tem, da falzifikator, grof Forgach ne le da ne podpira čeških podjetij, marveč da je naravnost proti njim. On favorizira nemška, izlasti pa madjarska podjetja. Prehajam k svojemu procesu z grofom Aehrenthalom v falzifikacijski aferi, da pokažem, kako obubožena je naša diplomacija. Že dolgo let se ukvarjam z vnanjo politiko za-se kar možno najstvarneje. Izlasti sem obračal svojo pozornost slovanomskim državam in narodom. Ko je začel zagrebški proces, sem — poznavajoč osebe in stvari — vedel takoj, da v tem ni nekaj prav. In takoj sem sumil, od kod in kako je bila vsa stvar zasnovana.

Prijatelji v Zagrebu so me prosili, da bi jim priskočil v pomoč. Iz začetka sem se obotavljal, ker sem se bal, da v tem delu morda vendar neke obličim, in pa tudi nisem hotel zato, da bi kdo ne mislil, da mene vodi bogvekak idealizem. Poznal sem obdolžene ljudi in vedel, da Pribečević ni storil ničesar, ravnotako sem dobro vedel, kaj se je zgodilo in kaj ne. Trebalo mi je iti v Beligrad, ker si noben Hrvat ni upal tja; tam sem nabral nekatere informacije, ki se jih je porabilo v Nastićevi aferi; v državnem zboru pa sem se svojem predlogom protestiral proti vnanji politiki.

Friedjungov proces se je vedno bolj zategoval in je bilo videti, odkod prihajajo

kvartet, in čez teden na duet. Postalo je za njega to navada in potreba, in moral je biti važen vzrok, da ni prišel.

Kadar niso igrali, in kadar je govoril s Ljucinko, govoril je samo o glasbi in dnevnih novicah. Nikoli ni postal razgovor intimnejši, nikdar mu ni padlo na um, da bi od nje zahteval kaj drugega, nego družbo. Občeval je z njo kakor s sestro, kakor da ne bi dovolil, da bi ona gojila do njega druge občutke. Obadva je enako ljubil, očeta kakor hčer, in rad je bil v njuni družbi, ker ste mu nadomestovale rodbino, katere ni imel. Njegovo vedenje napram njima je ostalo isto, in radi tega je stara Kasija že obupavala. V začetku mu je hotela plašljivo razložiti in ga ojačati, namigujoč mu, kakor da bi mu hotela povedati, kako mu je naklonjena njena gospica. Napravila je to oprezno, da se ne prenagli, ko mu ponuja tako dragoceno blago, za katero bi bilo treba prositi na kolenih. In razložila mu je tako, da ni nič škodilo Ljucinki. (Pride še.)

PODLISTEK.

Stara dovilja.

Napisal M. Bolucki. — Poslovenil Ratiški.

Naposled se je prikazal eden, ki je vzdržal dalje časa kot drugi in bil je skoro stalen gost pri Hilečkovih. Bil je dijak-medicinec, torej po mnenju Kasije najdostojnejši mož za njeno gospico: plavalas, nizke postave in suh; popolnoma neznan oseba, a tih in resen. Prišel je vsako nedeljo popoldne z goslimi pod pazduho, in vsa četvorica je skupno igrala po več ur. Bili so to: on, Ljucinka, njen oče in še neki odpuščeni uradnik, strasten ljubitelj glasbe. Uradnik je igral na violino, medicinec na gosli, Hileček, ki je znal na vsa godala, je igral v tem kvartetu vilončelo. Hitro se je

falzificirani dokumenti. Profesor Masaryk je razložil to, kako se je v tem procesu pokazalo na eklatanten način, da zloglasni dokumenti so bili falzificirani.

Po tem procesu — je nadaljeval govornik — smo zasledovali dalje in dalje. Na kar me je pa Friedjungov proces opozoril, to si pridržujem za delegacije. Aehrenthal pa je slabo zasledoval, od kod imam te informacije; tudi o tem bom govoril v delegacijah.

Na to je prof. Masaryk govoril o stikih med Forgachom, Svientohovskim in Vasićem. Nastopil sem — je rekel — v delegacijah nekoliko razburjen, da si sem imel vse dobro izračunano in premišljeno. Čakal sem, kaj stori Aehrenthal? On bi bil moral takoj vedeti, imam-li jaz prav ali ne. Po Friedjungovem procesu je on gotovo preiskoval, kako je bil prevarjen, da bi se to več ne ponovilo. To je bilo jasno: ali je moral zavijati, ali — če ima čisto vest — zanikati. On pa je — molčal. Končno je, po 24 urah, odgovoril na mojo interpelacijo, ali ne na ono, kar sem vprašal jaz. Takoj sem razumel: visiš!

Prvi njegov odgovor je bil, da v Belemgradu imajo Forgacha jako radi in da Forgach ni občeval z Vasićem. Tega pa jaz nisem vprašal. Jaz sem trdil, da je Forgach na falzifikatih sodeloval, da je vedel o njih. Ali Aehrenthal ni dal niti odgovora na to!

Profesor Masaryk je slikal na to, na kak neroden način se je Aehrenthal potem svojega oficijalnega časopisja skušal priti pred njegovimi napadi.

V beligradski razsodbi — je nadaljeval govornik — je rečeno, da ti „dokumenti“ so bili napravljeni na avstrijskem poslanstvu in da je Vasić pri njih le pomagal; Vasićeve izpovedbe so potrjene po mnogih pričah.

Način, kakor je Aehrenthal nastopal, je nadaljni dokaz, da vse to je bila zanj kaj neprijetna in strašna resnica. Rekel je, da, ako bi bil Forgach tak, bi ga ne hoteli imeti v Belemgradu. Srbski minister za zunanje stvari Milovanović pa je to trditev Aehrenthalovo demantiral. Dalje je rekel grof Aehrenthal, da nikdo v Belemgradu ne verjame, da bi Forgach vedel o teh falzifikatih. A Milovanović je zopet zanikal tudi to. Tako se je grof Aehrenthal branil z nerisnicami, ker grof Forgach je bil in je še doslej bojkotiran; in vsako izmed ostalih avstrijskih poslanikov se tesno občuči v njegovi družbi.

Konstatiram tudi, da je grof Forgach že v Belemgradu začel govoriti proti Aehrenthalu in da je pokazal, da je Aehrenthal moralni provzročitelj vsega. Grof Forgach je dal razumeti, da on proti srbskemu narodu ni storil niti dve tretjini tega, kar se je zahtevalo od njega. In zato je Forgacha napravil Aehrenthal tajnim svetnikom!

Ko sedaj vem vse to — je naglašal Masaryk — se ne dajam strašiti v tej stvari in se ne puščam denuncirati, kakor je to Aehrenthal hotel. Ako listi, stoječi v njegovih službah, citirajo krivo proti meni, vidim, kdo ima dobro vest!

Ta politika je dejansko protislovenska. Vse je bilo zasnovano v svrhu, da bi dokazali obstanek velesrbskega gibanja in da bi s tem opravičili aneksijo Bosne.

Predno sem pričel svojo akcijo, bil sem pri Aehrenthalu in Forgachu in povedal sem jima dovolj jasno, da mnogo vem. Zahteval sem, da bi zagrebški proces potlačili z vsemi posledicami vred. Morda ne bi bil jaz niti mignil radi stvari, vsaj ne tako. Ali, seveda, v svoji plemenitaški absolutistični in birokratični bogupodobnosti si je gospoda rekla: „Ah, kaj pa bo en tak profesor!“

Da bodo odločilni krogi zato hudi na nas, — to so strašila. Zgodila se je jednostavna krivica in kakor poslanec imam pravico, da, dolžnost, da kritiziram. In odločilni krogi bodo za to kmalo — hvaležni.

Delegacijska večina od sedaj ni storila svoje dolžnosti v tem pogledu. Morala je vsaj imenovati komisijo, v kateri bi bil jaz predložil svoj material. Tudi drugi poklicani krogi molče.

Aehrenthalova politika je škodila naši industriji. Vsi naši produkti so na Srbskem neznansko dragi. Milijoni so izgubljeni, ker se tira madjarsko fevdalno politiko.

V ministerstvu za zunanje stvari moramo imeti tudi Čehov. Iz tega ministerstva pošiljajo v svet že gotove članke, pisane neprijateljsko proti nam. Navedel sem to v delegacijah, a odgovor je bil — molk. A mi da bi še plačevali za vse to!!

Mi moramo nastopiti kar najostreje proti vnanji politiki. Na tem polju treba ne le očistiti, marveč vsa naša vnanja eksekutiva se mora spremeniti, da bomo tam zastopani tudi mi in da bomo imeli kontrolo. Sprememba vnanje politike se mora izvesti — umevno, da tudi potom nas Čehov — in to na demokratični podlagi.

Ljudsko štetje.

Usiljiv desetkronski agent.

V hiši Puričevi, ulica sv. Frančiška št. 8, III., je prišel pred dvema dnevnoma neki agent z imenom Rudolf Caputto ter zahte-

val od gospodnje-imetnice stanovanja, naj podpiše laško naznanilnico. „Jaz sem že spisala svojo!“ mu je odvrnila. — „Ta ne velja, to se raztrga; ako ne podpišete, Vas multiram na 40 kron,“ je zagrozil agent. Žena se je branila in branila. V tem je prišel neki mož rojak. Ko je čul ta preprič, je vprašal moža, česa da želi? „Prišel sem, da mi gospa podpiše polo.“ — „Kaj pa pravi ona?“ — „Noče podpisati,“ je odvrnil Caputto. — „Na to pa naš rojak: „Čujte, Vaša dolžnost je, da izročite gospej polo in da jej daste tri dni časa, da jo izpolni. Vi nimate nobene pravice kaj izsiljevati. Imate-li dekret?“ — „Mož je pokazal neki dekret, izdan od zveze hišnih gospodarjev.“ — „Če dam polo iz rok — je povedal odkritosrčno — in jo drugi spiše, zgubim deset kron. Jaz sem tudi ubog revež, bi rad kaj zaslužil.“ In mož jo je pobral, ker drugače bi se mu še kaj zgodilo.

Take desetkronske agente pošiljajo okoli tržaški hišni gospodarji in njih administratorji! Treba si je zapomniti tudi ta slučaj.

Red pri razdelitvi naznanilnic.

Prejeli smo: Uslužbenci južne železnice, vposleni in stanujoči v dvigalnici vode v Aurisini (Sv. Križ) pri morju, še do danes niso prijeli vpisovalnih pol za ljudsko štetje.

Ce je to protizakonito in če se je te prebivalce namenoma prezrlo, zaslužijo oblasti, ki so to prezrle, da se jih pošteno ožigosa.

V Aurisini (Brojnici) stanujoči strojniki, kurjači in delavci premoga štejejo z otroci vred 54 duš.

Večina župnikov v okolici tudi do danes še ni dobila nikakih naznanilnic od magistrata. Na vsak način bo zaslužil magistrat, da dobi „medaljo“ — iz krompirja — za uzoren red, s katerim vodi celo to števno akcijo.

Ozirom na notico „Drž. uradnik — falzifikator“

nas prosi tam prizadeti gospod Krivičič, da priobčimo nastopno pojasnilo:

Kar se tiče rodbine Kosovel, je res, da sem jaz izpolnil polo. Ali storil sem to, kakor je zahtevala rodbina, to je: vpisal sem slovenski občevalni jezik.

Slučaj z rodbino Vodopivec pa se je zgodil tako-le:

Na prošnjo administratorja hiše št. 29 (in ne 28) sem šel okoli 6. ure zvečer k rodbini Vodopivec, da izpolnim polo. Znal sem, da je Vodopivec Slovenec, ali žena in hči njegova sta zadržali, da se v družini govori italijanski. Vendar sem še enkrat jasno vprašal, ali naj vpišem slovenski ali italijanski občevalni jezik? Ženska sta izjavili odločno, naj vpišem italijanski! Ko sem bil že na ulici, je žena Vodopivčeva prihitela za menoj, čes, da bi nje mož rad zmanj govoril. Vrnil sem se na stanovanje in tu me je Vodopivec apostrofiral: „Kako ste mogli napisati v mojo polo italijanski občevalni jezik?“ Jaz sem mu pojasnil, da sta tako zahtevali žena in hči, na kar je Vodopivec pripomnil: „Sicer sem že jaz sam izpolnil svojo polo.“ Na to sem jaz brez vsakega obotavljanja raztrgal po meni spisano polo in sem velel razježenemu Vodopivcu, naj sam nese svojo polo k administratorju. Po vsem tem je jasno, da nisem jaz nič falzificiral, marveč, da sem povsem korektno postopal.

Trgovci s kolonijalnim blagom Matej Milonig

v ulici Ghega je zapisal italijanski jezik v popisno polo. Ta človek, ki je obogatel po veliki večini od slovenskih žuljev, zatajuje sedaj svojo mater!

Opozarjamo, da imamo v evidenci še razne take „narodne“ trgovce, s katerimi obračunamo, ako ne popravijo, kar so zagrešili. Ljubši so nam poštene Lah, nego taki narodnjaki. Kdor ni z nami, je proti nam!

Politični oblasti na znanje — kako mrcvarijo naše ljudi na anagrafičnem uradu!

Zaporedoma dobivajo te dni naši ljudje, ki so zapisali v popisno polo slovenski občevalni jezik, od anagrafičnega urada povabila, naj se takoj javijo tamkaj. Dospevši tja jih mrcvarijo na vse možne načine, samo da bi iztisnili iz njih izjavo, da njih občevalni jezik ni — slovenski.

V torek se je na enako povabilo predstavil na omenjenem uradu nek c. kr. sluga — Slovenec. Vse, kar je ta mož vpisal v naznanilnico, je bilo popolnoma prav, edino le občevalni jezik tej „jari“ gospodi ni dal miru. Vsa možna vprašanja so stavljali nanj, da bi ga le vjeli in črtali slovenski občevalni jezik. Naposled so ga hoteli vpisati kakor Nemca, ker v uradu da govori s svojim ravnateljem nemški. A ko jim je mož energično odgovoril, da on s svojim ravnateljem govori vedno slovenski, je „jara“ gospoda utihnila in moža „milstno“ odpustila.

Ako magistratovci celo s takim zavednim možem uganjajo take nedopustnosti, kaj se mora neki goditi še le z nezavednimi

in neukimi ljudmi, posebno ženskami?! Na ta način izbrisajo seveda najmanj polovico vpisanih Slovencev.

Politično oblast pa opozarjamo na to nesramo in nezakonito postopanje magistratovcev. Ista naj pouči „jaro“ gospodo na anagrafičnem uradu, da njim pristojna le kontrola glede pravilnosti izpolnitve, nikake pravice pa nimajo glede občevalnega jezika, katerega je stranka vpisala. Sicer je pa poskrbljeno, da pridemo slednjič vendar na sled vsem tem mahinacijam in fabrikacijam.

Še druga nameravana sleparstva pri ljudskem štetju v zgornji in spodnji okolici.

Prejeli smo: Že pred dvema mesecema je neki magistratov uradnik obrazil večino duhovnikov, učiteljev in drugih uslužbencev, ki imajo uradna stanovanja v občinskih hišah okolice ter je od njih zahteval in zapisoval napoved vseh dat za ljudsko štetje. Ko ga je neki duhovnik vprašal, da-li bodo služili podani podatki za ljudsko štetje, mu je mož zvijačno odgovoril, da ne, čes: „Kje je še ljudsko štetje!“ Izjavil pa je, da magistrat zahteva podatke v svrhu, da ima v evidenci vse osebe, ki bivajo v občinskih hišah. — Značilno je, da so zahtevali imenovane podatke pred ljudskim štetjem, katere podatke bi magistrat pozneje itak dobil. Še bolj značilno pa je, da večina v občinskih hišah bivajočih strank, ki so za italijanstvo „sumljive“, t. j. ki se javno priznavajo za Slovence, do 6. in 7. t. m. niso dobili naznanilnic. In tudi od teh strank so dobili naznanilnice večina njih še-le vsled reklamacije.

Tu je namen očividni. Magistrat sodi: „kdor je plačan na magistratu, naj bo že duhovnik, učitelj, uradnik, sluga, gasilec, cestar, kapovila ali celo podešta, mora biti brezpogojno naš, t. j. Italijan, mora povedati naše število.“ — Neki poljski čuvaj, ki je dostavil naznanilnico duhovniku po 5. januarju, potem, ko jo je duhovnik reklamiral, je na vprašanje, zakaj da mu donša naznanilnico tako pozno, izjavil, da bi bili dotično naznanilnico izpolnili na magistratu.

Zato pozor na vse one stranke, ki bivajo v občinskih hišah!

V ljudsko štetje v Trstu ne zaupamo in zopet zahtevamo, da se isto magistratu odvzame in že prvotna revizija poveri vladnim organom.

Pripominjamo še, da je gori omenjeni duhovnik pripravljen osebno potrditi gori navedeno pred državnim organom. Njegovo ime je na razpolago v našem uredništvu.

Ljudje božji! ne dajte se premotiti.

Iz raznih števnihih sekcij nam poročajo o posebnih načinih, s katerimi lovijo magistratovci naše manj zavedne in manj oprezne ljudi na svoje laške limanice. Ker ni še gospodom dovoljeno „revidirati“ po hišah, vabijo našince v števne sekcije z kakim izgovorom, da naj se pojasni in izročenih naznanilnicah naprimer pristojnost ali število prisotnih ali napovedbe o poklicu. Ko je stranka v splošno zadovoljnost že vse pojasnila, dostavljajo gospode prav nedolžno vprašanje. „Ni res, Vi znate tudi italijanski“ ali „Vi govorite več jezikov, ali tukaj v naznanilnici ste naveli samo slovenski,“ saj dovolite, da pristavimo da znate tudi nemški, italijanski in ob slučajnih pogovorih napišejo v ono znano 13. rubriko še druge jezike in celo z rdečim črnilom. In na tak način so se naši reveži že vjeli, kajti v one rubrike velja le eden navedenih jezikov, in izmed teh gotovo ne bo ostal najzadnji slovenski neprečrtan.

Takih slučajev se je dogodilo več v minolih dnevih in nekateri se niso niti zavvedli, kako so sli gospodom na limanice nekdo se je celo pobahal, da je kar 5 jezikov naštel gospodom.

Rojaki — o znanju jezikov sploh in zlasti o občevalnem jeziku ni dovoljen nikak pogovor v števni sekciji, to vedite za se in to povejte tudi vselej in glasno gospodom komisarjem, čim bi se drznili kdo izmed njih o tem le ziniti.

Dnevne novice.

Odlikovanje dr. a. Ploja. Po dolžnosti kronistov smo včeraj prinesli vest, da se v čeških krogih baje pripoveduje, da je bar. Bienert naprosil posl. Ploja, naj vpliva na druge slovenske poslance, da bi ti odnehali od svojega odklanjajočega stališča napram italijanski pravni fakulteti. Ploj da je to poskušal ali brez uspeha. V plačilo za to da je bil Ploj imenovan senatnim predsednikom.

Včeraj došla „Neue Freie Presse“ pa poroča, da je v oni advijenci Bienert res omenjal tudi vprašanje italijanske pravne fakultete. Po dobjenih informacijah moremo tudi zatrditi, da Ploj ni uplival nikdar v smislu gornje želje Bienertove na naše poslance. Ploj mu je odgovoril, da je omenjeno vprašanje stvar vseh jugoslovanov. — Iz tega izhaja jasno, da so imenovani češki krogi neopravičeno sumničili dr. a. Ploja. Sicer je pa dr. Ploj avnciral popolnoma avtomatično, ker je že od leta 1899. dvorni svetnik. Vsled tega bi bilo vsako sumničje brez vsake podlage.

Čehi in novo ministerstvo. Čehi se vedejo v splošnem napram novemu ministertvu zelo rezervirano. „Narodni listy“ direktno pišejo, da so Čehi napravili veliko pogreško, ker niso izbrali ugodnega trenutka in vsprejeli od Bienertia ponujana portfelja. To da bi češki stvari več koristilo nego abstinencia.

V Pragi se je vršila seja parlamentarne komisije, na kateri so zelo kritikovali postopanje dr. Pacaka in Začka, ki sta proti sklepu kluba konferirala z Bienertom, v kar je bil avtorizovan edino-le dr. Fiedler.

Poljaki in Čehi. Kakor poroča „Poljska korespondenca“ je dobil poljski klub pred odločitvijo za vstop dr. a. Glombinskega v kabinet zadostne garancije glede gradnje vodnih cest. O odstopu Glombinskega od načelnštva poljskega Kola je bil češki klub obveščen pravočasno in prijateljskim potom. Poljski klub bo tudi v nadalje gledal na to, da se o h r a n i prijateljsko razmerje s češkim klubom.

Dr. Šušteršič kranjski deželni glavar? „Nemško-nacionalna korespondenca“ poroča, da bo dr. Šušteršič imenovan za kranjskega deželnega glavarja na mesto poslanca Sukljeja. Sicer pa utegne biti tudi ta vest le časnikarska raca, ki jih te dni kar mrgoli.

Urednik „Vorwärts-a“, centralnega glasila socialno - demokratske stranke na Nemškem Rihard Barth je bil obsojen radi razžaljenja policije na dva meseca ječe. Je res uzorna ta nemška svoboda!

Štrajk v belgijskih premogovnikih. Iz Litija javljajo, da štrajka sedaj v premogovnikih okrog Litija že okoli 24.000 rudarjev. Oblasti se boje izgredev in so odredile obsežne varnostne odredbe.

Ban dr. Tomašić se je povrnul iz Italije in konference za vladno večino prično z nova.

Novi srbski odposlanec na Dunaju postane baje bivši naučni minister Paškevega kabineta Jovan Zujevič.

Poštni debit na Hrvatskem je zopet dovoljen puljski „Naši Slogi“.

Novi nuncij na Dunaju. Iz Rima poročajo, da postane papežev nuncij na Dunaju spoletski nadškof Serafini, benediktinec, rojen dne 4. avgusta 1850 v Rimu. Serafini ni sicer diplomat po poklicu, ali je svoječaso deloval vspešno kakor apostolski delegat v Meksiki. Ali vendar tudi to imenovanje še ni gotovo, ker je Serafini bolehen in že prileten.

Grof Thun, češki cesarjev namestnik. Kor. Avstrija poroča, da je popolnoma gotovo, da pride grof Thun kakor cesarjev namestnik v Prago. Za Gradec in Trst pa ni nikakih sprememb. — Češki listi pozdravljajo vsi vemb, da pride grof Thun kakor cesarjev namestnik v Prago. Edino „Pravo Lidu“ ostro napada to imenovanje. — Včeraj je prišel grof Thun iz Dečna na Dunaj in je popoldne konferiral z ministerskim predsednikom Bienertom. Včerajšnji jutranji „Vaterland“ je izvedel, da baje grof Thun brezpogojno prevzame namestniško mesto v Pragi, če ga cesar le temu pokliče.

Samouprava kraljestva Poljskega. Ruska vlada namerava podeliti kraljestvu Poljskemu delno samoupravo s tem, da uvede takozvana zemstva. Zemstva imajo približno isti pomen, kakor naši deželni zbori, vendar pa je njih delokrog znatno ožji. Dotični zakonski predlog je že sestavljen ter predložen v odobrenje ministerskemu svetu. Čim se ministrski svet definitivno izreče za projekt, ga vlada predloži državni dumi.

Domače vesti.

Italijanski dijaki so nabili po mestnih oglih manifest na meščanstvo, v katerem pozivljajo na nov boj za italijansko vseučilišče.

Štrajk premikačev v svobodni luki nadaljuje. V kolikor smo obveščeni, naznanjamo, da se štrajka držijo složno vsi premikači, izvzemši baje dveh delavodij, ki sta se poprej jako navduševala za stavko, a potem da sta prva stopila v delo že v nedeljo, ko navadno delo počiva. Uprava si misli pomagati začasno s tem, da naganja delavce iz skladišč, ki sicer niso vajeni tega nevarnega dela, da prijemljejo za vzvode in pomagajo vpregam konj, ki jih dostavljajo podjetje Cimatorija oziroma Ciaka. Da je to delo za nevajene res nevarno, priča dejstvo, da se je že te dni dogodilo več nesreč. Pohabljenih je par konj in težko poškodovana sta delavca Vovk in Mozetič, ki sta bila od uprave — ker sta stalno namješčena v skladiščih — prisiljena pomagati pri premikanju. Neumljivo se nam dozdeva, kako se more skladiščne delavce naganjati, da po 10-urnem delu v skladiščih zvečer v temi opravljajo za nenavajene posebno naporno in opasno delo na železniškem tiru. Zahteva se celo od njih, da naj bi delali vso noč za zgolj 60 stot. doplačila na uro! Obžalujemo, da se ostalo delavstvo, posebno okoličansko, morda še ne zaveda dovolj resnosti boja tovarišev-premikačev in se kar slepo daja najemati za premikanje.

Zelimo pa iskreno, da se ta spor čim prej reši, ker zahteve premikačev so itak skromne.

Dalje smo prešli od kompetentne strani:

Štrajk premikačev v svobodni luki traja dalje. Včeraj so štrajkujoči imeli dva shoda, na katerih se je konstatirala popolna solidarnost vseh stavkajočih. V svobodni luki si pomagajo kakor le morejo, ampak — s konji, ne gre, pa ne gre! Žalostno pa je, da se je našlo med slovenskimi grupisti — stavkokazov! Upamo, da ti grupisti sprevidijo svojo sramoto!

Grupistom iz svobodne luke! Ne pozabite, da bivate Vaši sotrpini premikači obupen boj z upravo javnih skladišč! Ne pozabite, da ste tudi Vi — izkoriščani delavci! Ne bodite — krumirji!!

Družba sv. CM. v Ljubljani zajema svojo življenjsko moč iz svojih podružnic. Čim močnejše so podružnice, tem večja je moč družbe ter njeno obrambno delo. Podružnice so korenine družbe. Zato bodi vsaka podružnica vzorna in marljiva delavka, izvršujoča vsestransko svojo narodno dolžnost.

Podružnica ni samo blagajnica, katera zbira denar pri članih ter ga odpošilja potem vodstvenim blagajni. Ona ima izvršiti mnogo obrambnega dela. Zlasti podružnice na jezikovnih mejah so važne postojanke, dela je tu neizmerno veliko.

Večina podružnic so se že v teku lanskega leta v tem smislu organizirale ter izvršujejo svoje posle izborni. Je pa še vedno nekaj podružnic, katerih delovanje je mlačno in nepopolno. Naj bi se tudi te popružnice letos zdravile!

Najdeno. V uradu „Trgovsk-obrtne zadruge“ ul. S. Franc. se je našlo zastaven listek in posebe svoto denarja. Kedor je izgubil te predmete, naj se obrne na imenovani urad.

Za CM. obrambni sklad so se nadalje zavezali prispevali: 864. Podružnica Miren pri Gorici (plačala 200 K); 865. Ženska podružnica v Idriji III. kamen (plačala 23 K); 866. Šentjakobčani ob južni železnici (plačali 71 K 43 st.)

Pritožba. V nedeljo sem se vkrcal v Metkoviću na parnik „Bosna“, ki je odplul proti Spljetu, kamor je dospel zvečer ob 7. uri. Reklo se nam je, da odpluje dalje ob 1. uri in pol po polnoči. Faktično pa smo odpluli še le ob 3. uri polnoči, ker se je kapetan še le tedaj povrnil na parnik. Zamudili smo torej uro in en četrt. Jaz sem bil seveda — ker se mi je mudilo — silno nevoljen in sem, v ostrem sicer, ali dostojnem tonu apostrofiriral kapitana radi te zamude. V veliko moje začudenje je kapitan v Šibeniku zahteval od redarjev, naj me aretirajo, češ, da sem se nasilno vmešaval v njegovo poslovanje. No, redarji so uvideli, da tu ni nikakega razloga za aretacijo — čemur so glasno pritrdili tudi drugi potniki — in niso hoteli zadovoljiti kapitana. Ali temu poslednjemu še ni bilo dovolj. Poslal je svojega prvega častnika po inšpektorja, ki je tudi res prišel s še nekaterimi redarji. Ko pa je inšpektor čul, kako je bilo, tudi on ni hotel biti kapitanu na uslugo, o kateri priliki so sopotniki zopet glasno zatrjevali, da jaz nisem ničesar zakrivil.

Sporočam ta slučaj javnosti, ker take nepotrebne in le od komoditete provzročene zamude so lahko na veliko škodo potnikom, ako imajo v kakem pristaniškem mestu kako opravilo ob gotovi uri. Ves dogodek se torej tiče javnega interesa in zato ga sporočam javnosti.

Andrej Kolavčič
iz Mirna pri Gorici.

Ruski kružok. Danes zvečer odpade pouk iz slovenščine. Prihodnja ura v četrtek dne 19. t. m.

Slov. akad. fer. društvo „Balkan“ ima v soboto 14. t. m. v prostorih restavracije „Balkan“ svoj redni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Začetek ob 8. in pol zvečer.

Kujiga za predloge je na razpolago v „Slov. Citalnici“.

Kmetijska družba za Trst in okolico vabi svoje člane in druge posestnike v okolici, ki žele dobiti pristnega vrtnarskega semena, da se zglase v družbini pisarni do konca tega meseca.

Prodaja argentinskega mesa, ki ga je prišlo v Trst 25.000 kg, prične danes in sicer v sledečih mesnicah: Cacovich, ul. Donata 16; Quintavalle, ul. Poste 3; Barison, ul. Cavana; D'Agno, ulica Benvenuto Cellini; Grassi, ul. Giacinto Gallina; Carnielli, ul. Fontana; Ritossa, ul. Parini; Pelarin, ulica Piccolomini; Crisiach, ul. Giorgio Galatti; Loy, ulica Donato Bramante; Castelli, ulica Giulia; Periat, ulica del Rivo; Raimondi, ulica Madonnina; Benedetti, ul. Belvedere; Godigna, ul. Giulia; Ottonicer, ul. Molin Grande; Trocca, ul. Commerciale; Bozzer, ul. Tigor; Pasqualini, ulica Nuova; Gatznik, ul. Campanile; Gatznik, ul. Molin a vento; Tellini, ul. Rossetti; Varuzza, ul. Farneto; Rossi, ul. Madonnina; Krasnik, trg Barriera; Cossetti, Campo S. Giacomo; Benedettich, ul. Rivo; Konjedic, ul. Scoglio;

SLOVENCII! Govorite na sekcijah za ljudsko štetje samo slovenski!

Marušek, ul. Massimo d'Azeglio; Pozzi, Rojan; Veronese, ul. Tintore; Volarič, Vrde in v raznih drugih.

Cene so sledeče: Spretni deli po K 1.28 in 1.36 kilogram; zadnji deli po K 1.60 kilogram.

Tržaška mala kronika.

Poskušen samomor. Brezposleni težak Jakob Jarak, stanujoč v ul. Ombrelle št. 7 je sinoči ob 9.30 skočil s parnika „Arsa“ v samomorilnem namenu v morje. Potegnili so ga iz morja in takoj potem prepeljali v bolnišnico.

Samomor. Včeraj med 9. in 10. uro predpoludne se je ustrelil iz revolverja viši stavbeni komisar pri tukajšnjem poštnem in brzojavnem uradu Robert Carrer. Samomor je bil izvršen v gozdiču kakih 200 m. od postaje v Nabrežini.

Našel ga je delavec Sever, ki je tolkel gramoz tam blizu. Samomorilec je imel v listnici kakih 40 K denarja.

Nepopoljšljiv deček. Ecij Senizza, pleškarski vajenec, ki nima še niti 18 let, se boji dela, kakor hudič žegnane vode; večkrat je bil že kaznovan radi tatvine. Včeraj zjutraj ob 4.30 so ga redarji prijeli, ko je lomil ključavnico vrat, ki vodijo v barako „Lawnn-Tennis-Cluba“ v ulica G. Murat št. 8, katero so tatovi že večkrat počastili s svojim obiskom in v kateri se nahajajo stvari za več stotin vrednosti. Senizza je imel pri sebi več vetrihov in tudi žakelj, v katerega je hotel spraviti svoj plen. Na policiji se je opravičeval s tem, da je trdil, da je hotel iti tja spat.

Tatvina na škodo branjevca. Ivanu Tram je prekanjen uzmovih pred dnevi ukradel zlato verižico in srebrno uro v skupni vrednosti K 150. Pozneje se je ugotovilo, da so bile dotične stvari zastavljene v zastavljalnici. Radi suma na tej tatvini je bil aretiran Marij Gasperutti, 22-letni tesar, iz Kormina.

Loterijske številke, izžrebane dne 11. januarja:

Brno	31	37	29	85	57
Inomost	43	29	21	86	69

Koledar in vreme. Danes: Arkadij muč. — Jutri: Bogomir šk. Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 6° Cels. — Vreme včeraj: lepo. Vremenska napoved za Primorsko: Večinoma jasno, semtertja megleno. — Hladni vetrovi. Mrzlo.

Naše gledališče.

V nedeljo popoldne ob 4. uri popoldne še enkrat in zadnjikrat v sezoni predpustna burka s petjem, godbo in plesom „KRASNA LIDA“.

ki je dosegla že dvakrat v tej sezoni najlepši uspeh. Zato zasluži ta burleska pozornosti njih, ki bi se radi res prijetno zabavali.

V nedeljo ob 8. uri zvečer bo na našem odru pestra slika iz bednega delavskega življenja. Tu bomo gledali največjo bedo, podlo hudobijo in slišali utripati najblazja, najpoštenjša delavska srca. V skrajni sili posegajo po najskrajnejšem orožju svojega prava.

Vse to nam pokaže prelepa igra iz socialnega življenja

„JERNEJ TURAZER“.

Menda nam ni treba še kaj posebno vabiti k tej predstavi. Mi Tržačani znamo ceniti tako igro, ker tudi delavčev življenje prebrisklo opažamo in vemo, koliko tragične resnice nam odkriva dan na dan življenje delavčev.

A „Jernej Turazer“ ima tudi umetniško literarne vrednosti. Ves sujet je zanimiv in vreden, da si ogledamo to igro.

Društvene vesti.

Bratno društvo „Mladina“ v Križu bo imelo svoj občni zbor dne 16. t. m. ob 4. uri pop. v društ. prostoru.

Cercle-franco-illyrien de Trieste. Prosim gg. odbornice in odbornike, da pridejo v petek dne 13. t. m. četrt ure pred konverzajo na odborovo sejo. Na dnevnem redu je zelo važna stvar.

Podpredsednik. Št. Jakobška Citalnica izobri v soboto 28. t. m. v dvorani „Trg. izobr. društva“ društveni ples. Opozarjamo že sedaj prijatelje „Citalnice“ na ta ples, ki bo nudil tudi obilo druge zabave.

Koncipijenta !!

če možno s substitucijsko pravico sprejemem v svojo pisarno. Vstop, — plača in drugo po dogovoru. —

Ponudbe na: Dr. FRAN NOVAK odvetnik v Ljubljani.

: ZIMSKA SEZONA :

BOHINJSK. BISTRICA

Grand hôtel TRIGLAV

oddaljen 3 minute od kolodvora BISTRICA nasproti sankalšču. — Izborna kuhinja, izborne pijače, zakurjene lepe sobe. Znižane zimске cene. — MEDNARODNO VODSTVO.

Naroča se sobe, sanke, sani in vremenska poročila.

Potovalni urad: P. CHRISTOFIDIS, Trst, Hôtel de la Ville

Na obroke! **JAKOB DUBINSKY** Na obroke
TRST — ulica dell' Olmo št. 1, II. nadstropje — Trst
Velika izbira izgotovljenih oblek za gospode in manufakturnega blaga
ter moške in ženske suknje.
UGODNI POGOJI ZA PLAČILA NA OBROKE. Cene brez konkurence.

Antonio Spanghero

DEKORATIVNI SLIKAR

Naslednik tvrdke DELALNICA:
DOMENICO DELISE. Via Madonna 7.

Telefon 160 Trst Telefon 160.

VELIKA ZALOGA. — Papir za

tapeciranje najboljših tovarn.

Prevzame vsakovrstna stavbena dela in dekoracije za sobe. — SPECIJALITETA: Imitacije lesa in marmorja, izložne table.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

Dr. J. Čermák V. Tuscher

: zobozdravnik : koncesij. zobni tehnik

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. n.

Svoji k svojim! Odlikov. krojačnica Svoji k svojim!

Avgust Stular

TRST - Via delle Poste št. 12, I. nad. - TRST
(ZRAVEN GLAVNE POŠTE)
IZVRŠUJE VSAKOVRSNE OBLEKE
najnovejše mode (od 50 K naprej)
in vsakov. uniforme. - Naročbe se izvršijo točno. - Delo solidno

Odlikovana pekarna in sladstičarna
z zlato kolajno in križcem na mednarodni obrtni razstavi
v Londonu leta 1909

Acquedotto 15 - Podruž. ul. Miramar 9

naznanja slavnomu občinstvu, da ima trikrat na dan svež kruh.
Prodajalnica je tudi dobro pres-rljena z vsakovrstnimi bliskoti posebno za čaj. Ima razna fina vina in likerje v buteljkah in fine desertne bombone. Sprejema naročila za vsakovrstne torte, kroke itd. kakor tudi vse predmete za speči. Ima tudi najfinjšo moko iz najboljših mlinov po najnižji ceni.
Brezplačna postrežba na dom. — Priporočila se slavnomu občinstvu z odlično spoštovanjem

Vinko Skerk : Trst

Velike nove prodajalnice pohištva in tapetarij

Paolo Gastwirth

TRST, ul. Stadion št. 6 - Telefon 22-85 (hiša gledališča Fenice)

Dva oddelka: Fino pohištvo — Navadno pohištvo. Cene zmerno.

Bogata izbira izbira popolnih sob od 300 do 4000 kron. Jedilne sobe. Sprejemna in kadilne dvorane v najnovejšem slogu. — SPECIJALITETA: Železno in medeno pohištvo

Bogata izbira vsakovrstnih stolic. — Popolne opreme in posamezni deli.

Najboljše in najcenej. gorivo

Briquettes znam. „Klara“

Izključna zaloga SILVIO MALOSI
Trst, ulica Gelsi št. 3
TELEFON 18-89.
Cena: 4 stot. kilogram
z dostavljenjem franco.

R. Gasperini, Trst

Telefon št. 1974. SPEDITER Via Economo št. 10

Prevozno podjetje

o. kr. avstrijskih drž. železnice

Sprejme razcarinjaje kakoršnegasibodi blaga iz mitnic. dostavljanje na dom.
POŠILJATVE, POTEKA KOVČEGOV. NAJDOGOVORNEJŠE CENE.

Zastopstvo tvrdke „CEMENT“

Tovarna cementa „PORTLAND“ v Spljetu.
PRODAJA NA DROBNO. CENE BREZ KONKURENCE.

Št. Jakobska mladina ima jutri petek ob 8.30 uri zvečer sejo v prostorih „Kons. društva“. Ker treba pričeti z delom za maskarado prosimo polnoštevilne udeležbe.

Pevsko društ. „Kolo“. Drevo ob 8.30 navadna pevka vaja v prostorih trgovskega društva ul. S. Francesco št. 2, I. — Prosi se zanesljive udeležbe.

Društvo jugoslovanskih železniških uradnikov. Vse gg. odbornike prosim, da bi zanesljivo in točno prišli k izredni odbo- rovi seji, ki bo jutri zvečer ob 8. uri v društveni sobi. Predsednik.

TRŽAŠKA GLEDALIŠČA.

POLIT. ROSSETTI. Cirkus.
EDEN. Varijetna predstava.

Nar. del. organizacija.

N. D. O. sklicuje za nedeljo dne 15. januarja t. l. ob 4. uri popoldne javen shod v Dolini.

N. D. O. sklicuje nadalje za nedeljo 15. t. m. sestanek v Gabrovici pri Komnu v svrhu ustanovitve podružnice NDO. — Vabljeni so vsi delavci, da se z ozirom na važnost sestanka udeležijo istega v polnem številu.

DAROVI.

— V prid podružnice sv. Cirila in Me- toda v Rojano daroval g. Anton Mavrič 2 K. Srčna hvala.

— Za otroški vrtec v mestu so nabrali v gostilni Kosič na Silvestrov večer Fran Pahor, Urdih Fran in Urdih Alojz 13 kron. Denar je založen pri „Trgovsko-obrtni za- drugi.“ Iskrena hvala darovateljem in nabi- rateljem.

— Vesela družba pri g. Kralju v Se- ljanu nabrala za novo šolo 5 K. Denar hrani uprava.

— O priliki popisovanja pol pri sv. M. Magd. zgor. nabralo se je za podružnico C. M. D. v Rocolu 3 K.

— Za obrambni sklad srednješolcev nabral gosp. Sotlar 10 kron, gosp. Ulaga 15 kron.

— Vstopnino k božičnici v Škedenju so predplačili tudi sledeči:

Neimenovana gospa 5 K. Ema Kariz, Mihael Sancin, Lucija Sancin Vido, Josip Macarol, župnik, Miroslav Glavič, kaplan vsi po 2 K. Tomič Matej, Ivan Flego Lazar, Franjo Šuman, Flego Bergamoto po 1 K. Ivan Fonda Rico je postal ustanovnik po- družnice z 20 Kron. Štefan Grk je daroval podružnici 3 K. namesto godcem za novo leto. Ant. Stanko Sancin daroval podružnici 1 K. katero je prejel od nekega Italijana za popisane pole o ljud. štetju.

Tem in ostalim darovalcem iskrena hvala!!

— Za knjigo „Venec povesti“ podarje- no od p. n. gosp. dvorn. svetnika M. A. Ternovca, daruje podružnici CM. pri Sv. Ivanu, Angelj Martelanc, c. kr. sodni oficijal znesek 2 K.

Gospodarstvo.

„Riunione Adriatica di Sicurtà“
Emisija tisoč novih delnic.

Na izrednem občnem zboru zavaroval- ne družbe Riunione Adriatica di Sicurtà, ki se je vršil minulo soboto, je bilo na predlog ravnateljstva sklenjeno izdati 1000 novih delnic po 8000 kron. Od uplačanih 8.000.000 kron je določen znesek kron 4.800.000 za spopolnitev zastalnih uplaci- la na 4000 delnic, ki so v kurzu. Na njihovo nominalno vrednost, znašajočo 2000 kron je bilo uplačano doslej samo 40%, to je kron 800. Znesek 2.000.000 kron se bo po- rabilo za popolno uplačilo 1000 novih emi- tiranih delnic, a z ostalimi 1.200.000 kron se bo povečalo, odbivši emisijske stroške, dispozicijski fond. Nove delnice, ki bodo deležne že dobička za leto 1911, se ponu- jajo s pravico prvenstva (opcije) starim delničarjem in sicer na podlagi starih delnic eno delnico nove emisije. Že efektivno uplačana delniška glavica, ki je dosedaj znašala 3.200.000 kron, se po- viša s to operacijo na 10.000.000 kron. Na podlagi enakega sklepa občnega zbora, je bila polovica te glavice t. j. 5.000.000, nakazana oddelku za zavarovanje na živ- ljenje, a druga polovica oddelku za zava- rovanje proti elementarnim nezgodam. Ravnotako se razdeli na enaka dela re- zervni zaklad. Drug sklep občnega zbora določa ustanovitev upravnega sveta, ki bo stal ob strani direkcije, ki je kakor znano sestavljena na podlagi pravil iz šest trža- škkih delničarjev. V upravni svet bodo ime- novane tudi osebe iz onih dežel, na katere se razširja delokrog družbe. Vsprejete so bile tudi od občnega zbora spremembe društvenih pravil na podlagi gori omenje- nih sklepov.

Vesti iz Goriške.

Utok proti občinskim volitvam v sv. Križu je vložila S. L. S. za 3. in 2. razred. Temu je sledil utok napredne stranke za

SLOVENCI! Govorite na sekcijah za ljudsko štetje samo slovenski!

1. razred. Kakor se vidi, uporabljajo tukaj- šnji Gregorčičevi pristaši recept za deželno- zbornske volitve, kjer so z obstrukcijo pre- prečili delovanje deželnega zbora.

Gregorčičevi pristaši mislijo priti z večino v občinski zastop. S tem so poka- zali, da so bolj fanatični nego računajo. Ako le pomislimo, s kakšno večino je zmagala napredna lista in ako poznamo natančneje razmere, je gotovo, da Gregorčičevi pristaši ne pridejo več tako hitro do večine, kakor so jo imeli prej. Nove volitve v občinski zastop še le streznejo pristaše S. L. S., ki so sedaj še omamljeni od prvega udarca. Videli bodo, da so doigrali svojo vlogo.

Vesti iz Istre.

Umrl je včeraj v Brezovici pri Materiji tamošnji župnik g. Ivan Normali. Pogreb bo jutri ob 11. uri dopoldne. Pokojnik je bo- lehal dije časa. N. v. m. p.

Razne vesti.

Živi ljudje raztelesen in pokopani. „Berliner Lokalanzeiger“ poroča iz Pariza: „Pariška znanstvena akademija je podelila Durgate darilo dr. Severinu Icardu v Mar- seillu za knjigo: „Kako se dožene smrt po bolnišnicah“. Icard odkriva v svojem delu naravnost grozne stvari iz francoskih vo- jaških in civilnih bolnišnic. Trdi, da pokop- ljejo večino žive bolnike ali pa razte- lesijo še žive ljudi. Navaja 40 zgledov iz neke velike bolnišnice v Marseille, kjer je bil sam nastavljen. V navedenih 40 slučajih so izpoznali pomoto, a znano ni v kolikih slučajih pomote niso opazili.

Smrti v bolnišnicah nikdar ne konšta- tirajo strokovnjaki, zdravniki ali medicinci. Smrt konstatujejo neizobraženi bolniški stre- žaji in strežnice. Službeni zdravnik kar pod- piše mrtvaško izpovednico, ne da ogleda mrtliča. Zgodilo se je že, da se je prebudila kaka navidezno mrtva oseba še le pri raz- telesenju pod zdravnikovim nožem. V ne- kem drugem slučaju so še videli dihati, ko je še utripalo srce nekega otroka pri razte- lesenju. V neki drugi bolnišnici so dejali stražniki umirajočega bolnika v mrtvaško krsto, ki so jo zabili, ko je bolnik še dihal. Ko je razsajala kolera v Marseille, so po- kopali vsak dan do 16 oseb, ne da bi bili znanstveno dognali, če so že mrtvi.

Na steklini obolel. V Čošničah pri pri Požegi je meseca novembra l. l. stekel pes ugriznil nekega 13 let starega dečka, ki so ga takoj poslali v Pasteurjev zavod v Budimpešto, od koder je pa ušel in se 30. m. m. vrnil domu. Kmalu so se na dečku pokazali znaki steklosti; v besnosti je ob- grizel dva moža, ki so ju takoj odpravili v zdravilišče v Budimpešto. Deček je še isti dan umrl v strašnih bolečinah.

Koliko je Poljakov? Po najnovejših štetjih poljskih statistikov živi na svetu 23.273.713 Poljakov. Od teh jih je na Rus- kem 11.423.880, v Avstro-Ogrski 4.864.418,

na Pruskem Poljskem 4.086.466, v Severni Ameriki 2.750.000 in v Braziliji 80.000. Poleg tega živi še 100.000 Poljakov po drugih evropskih državah, 20.000 pa jih je raztresenih po ostalih delih sveta.

Zadnje brzojavne vesti.

Potres v osrednji Aziji.

PETROGRAD 11. Brzojavke, došle di- rektno iz Prševskega pravijo, da ni potres dne 4. t. m. napravil tamkaj nobene posebno velike škode. Nasprotno je pa potres na- pravil velika opustošenja na severnem bregu Isikulskega jezera. Ubitih je bilo 50 ljudi.

Mali oglasi

Išče se redna deklica za vse, ki govori tudi nemško. Nastop takoj. Natančneje v zalogi piva Volpich, ul. Carradori 1. 69

Radi izpraznenja skladišča se prodajo ea bloc, izborna prilika, vrata, okna, železna okna. Za informacije obrniti se ulica Piccardi 18. 66

Mladi praščil se vdobijo v okolici. Naslov pove Ineradni oddelk Edinosti 64

Par volov mladih za mesarja ali za vprego se prod. Naslov pove Ineradni oddelk Edinosti. 65

20 hktl. belega in 18 hktl. črnega prve vrste okoličanskega vina je na prodaj. — Naslov pove Ineradni oddelk Edinosti. 65

Josip Trampuš Trst, ulica Industri- štev. 3 (Sv. Jakob) priporoča svojo pekarijo. Večkrat na dan svež kruh. Zaloge moze vsake vrste iz prv- vih mlinov. Vino in likerji v steklenicah. Sladice in blakoti. 1928

Išče se gospica kot vrgojateljica k dvema de- klicama v starosti 6 do 8 let, ki je večja slovenščine nemščine, glasovirja, ter dobra pevka. Gospodične večje francoščine imajo prednost. Naslov pove Ineradni oddelk Edinosti pod šte. 1.

FERNANDA „orientalska voda“, ne- zmotljivo sredstvo za pomla- jenje in odpravljanje vsakovrstnih izpahljajev z obraza, z rok in prs. Daje koži lepo belo rožnato barvo. Orientalna voda „FERNANDA“ je edina, ki dela človeka mladega in lepega. Za komisije obrniti se na „The Fernanda Cy. Ld“ Trst, ulice Antonio Caccia šte. 9. Iščejo se zastopniki.

Pristni, dober brinjevec se vdobi pri Lovru Šibeniku v Šiški pri Ljubljani. 1681

Prilika. Kuhinjska oprava iz aluminija, K 10. Specijaliteta: predmeti za darove. — Umberto Cecca — Trst, via Caserina 11. 1864

Simić & Co. - Trst

ul. S. Anastasio 8-10

OBAVLJA

Agenturske in komisijn. posle
Bavi se s prodajo kolonijalnega blaga in nakupom dež. pridelkov.

Odlikovana delavnica in zaloga

sedlovja in potnih predmetov

FRIDERIK HERTAUS, TRST, ulica Stadion šte. 10.

ZOBNI ambulatorij HANS-a SCHMIDT

prej sodruga Dr. A. Mitták-a

Trst, ulica della Zonta 7, I. nadstropje

Zaloga in delavnica F. VIDALI, Trst via S. Lazzaro 22

Prejemlje naročbe, poprave in čiščenje vsakovrstnih kožuho- vin.

Shranjuje kožuho- vine z jamstvom zoper kakoršno si bodi škodo

Čevljarnica „Alla città di Trieste“

GIACOMO FREGNAN di S.

Trst, ulica delle Poste št. 6, vogal ulice Nicolò Machiavelli

Velikanski prihod zadnjih novosti

čevljev za moške, ženske in otroke

zajamčene kakovosti.

Angleško blago lastnega izdelka. — Specijaliteta: plesni čevlji in čevlji sorré.

Priporočajo se posebno:

LOVSKI IN PLANINSKI ČEVLJI.

Zelo zmerno cene.

Zaloga pet iz gumija: ORIGINALNI BERSON.

Mesarji in peki!

Beli predpasniki
z ušitim monogramom, velikost po navedbi iz dobrega platna pol ducata K 10'20 isti iz lana . . . pol ducata K 12'--

kakor tudi druge tkanine, roboi, obrisaiko, blago za srajce, za postelje, pošilja po pošt. povzetju

JOSIP VLACH

kralica platnenega blaga ČERV HOR. KUSTELEC na Češkem. — TOVARNŠKE CENE.

Kar ne ugaja se pošlje nazaj.

Nov buffet pri sv. Ivanu

Luigi BRAIDOTTI

Via S. Cillino št. 1157 (Sv Ivanu) Trst

Izber razne svinjine

n sira, kakor tudi piva, vina in likerjev a postrežbo kave.

Se priporoča LASTNIK.

Odprto do ene popolnoči.

Krojačnica za civiliste in vojake .:

Franjo Polanec

v Trstu, via S. Giacomo (Corso) 6 II. n.

Priporoča se slavem občinstvu in vojaštvu za vako- vrstna dela. Blago prve vrste, delo solidno, cene zmerno.

... ŠOLA ZA JEZIKE ...

Polyglotte Acquedotto št. 16

prvo nadstropje.

Nova metoda za navedbo modernih jezikov.

Izvanredno ugodna prilika!!!

Nemško . . . 8 lekcij Kron 4

Francosko . . . 8 lekcij Kron 6

Angleško . . . 8 lekcij Kron 6

Vpiše se lahko vsak dan od 11.-1. in 7.-9.

Ravnatelj lastnik: Prof. Paolo Marquardt.

1861 Pol stoletja uspehov 1911

V vseh lekarnah v Trstu in zunaj se dobé

Pastiglie Prendini

proti kašlju

bolezni v grlu, hripavosti, kataru

Glavna zaloga: LEKARNA PRENDINI.

Preprodajalcem velik popust.

Francesco Gasparini

ODLIKOVANA DELAVNICA

za umetn. pohištvo

in okrašenje

Trst, ulica Giuseppe Gatteri 34

GOSTILNA N. D. O.

ki jo sedaj vodi g. HENRIK KOSIČ je

popolnoma na novo preurejena

in po najmodernejem slogu slikana. Točijo

se različna pristna vina. Ob vsakem času

se dobijo gorka in mizla jedila.

Gostilna je otvorenja vsako soboto in

nedeljo do 1 ure popoldne.

Zdravilno pivo

dvojnega kvasa

založna marka „Sveti Štefan“

Glasoviti profesor zdravnik Karl von Nooden, ravnatelj prve dunajske zdravniške klinike, iz- javlja, da je pivo dvojnega kvasa založna marka „Sveti Štefan“ zelo upliven pripo- moček za želodčne bolezni in za nervozne osebe.

Zaloga: Trst, via Valdirivo št. 32.

Telefon št. 2201. (B.)

Bogomil Pino

bivši urar v Sežani

Pozor! ima svojo novo

prodajalno

UR

v TRSTU ul.

Vine. Be lin

št. 13 ..

nasproti cerk-

sv. Ant. nov.

VERIŽICE

po tov cen. h.